

מדעי ההתנהגות

סילבוס תוכנית הלימודים
ומבנה מבחן פנימי - מדעי ההתנהגות
השכלת יסוד - מסלול 8 שנות לימוד

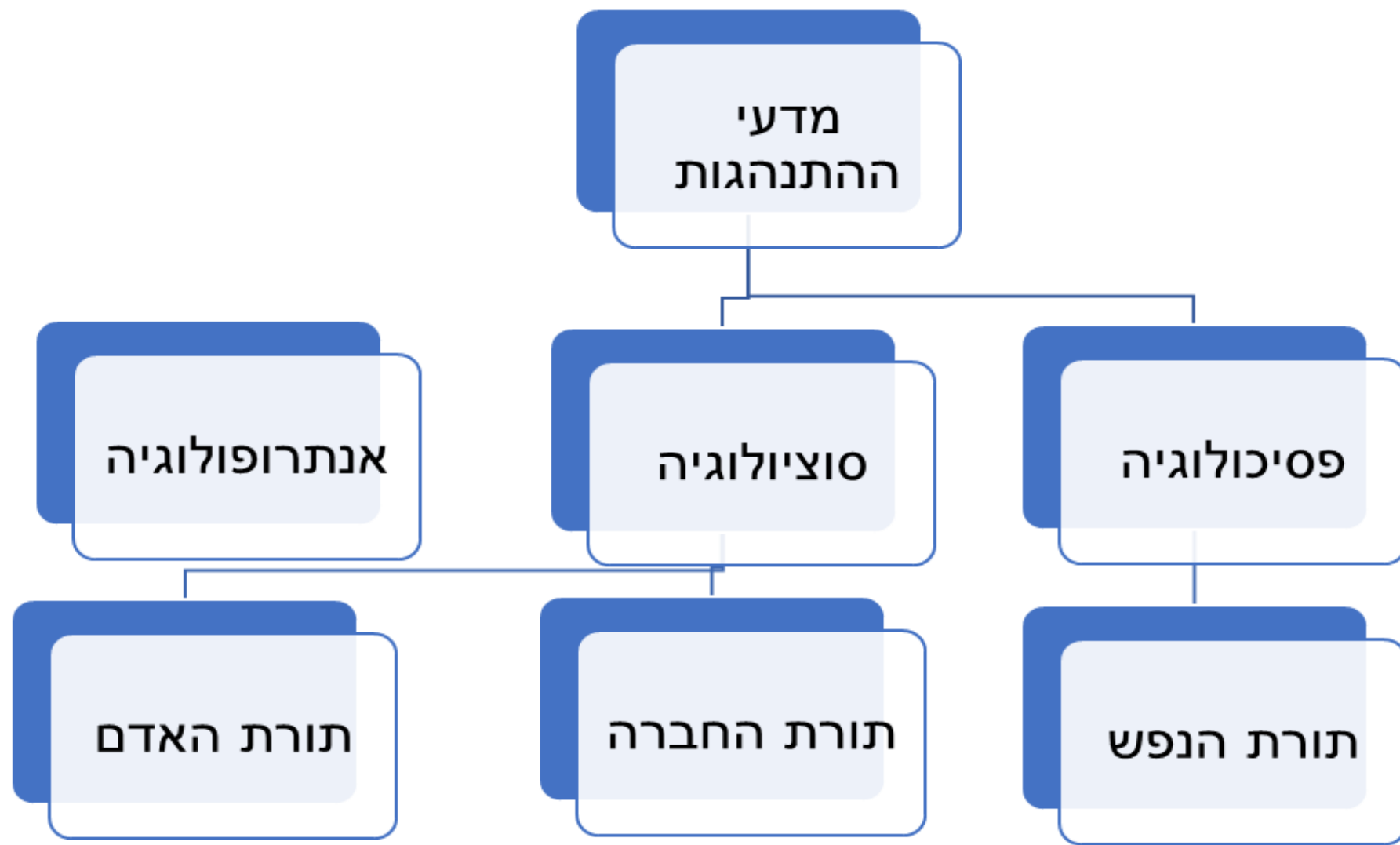

מדעי ההתנהגות – תוכנית הלימודים והמבחן

**הצגת תכני תוכנית הלימודים במדעי ההתנהגות ומבנה המבחן (אילו חומרים להוראה- למידה עומדים לרשותכם המורים)
המלצות לאיך ללמד? מידת האוטונומיה שלכם, שיקולי דעת ובחירות.
(1 יח"ל = 70 שעות) שאלות**

11:00 – 10:30

מדעי ההתנהגות - טבלת יחידות ונושאי הלימוד

אוכלוסיית היעד:

הלומדים לימודי יסוד, רמת 8 שנות לימוד.

תוכנית הלימודים מיועדת ל:

רמת: יסוד 8 שנות לימוד **מספר שעות:** 70 שעות **יעד:** מבחן פנימי

מטרת התוכנית היא הרחבת הידע בתחומים שונים הקשורים להתנהגות הפרט במעגלי ההתייחסות השונים לעצמו, למשפחתו ולחברה בה הוא חי ועמה הוא מתמודד.

מבנה ונושאי התוכנית

תכנית הלימודים על פי האגף לחינוך מבוגרים בנויה משלושה שערים:

1- האני = 20 שעות 2 - המשפחה = 40 שעות 3 - הקבוצה/החברה = 10 שעות

שלושת השערים ונושאי הלימוד – 70 שעות

שער ראשון: ה"אני" – 20 שעות

נושאי הלימוד של השער הראשון: מבוא למדעי ההתנהגות, זהות ודימוי עצמי, תורשה מול סביבה,

מוטיבציה

שער שני: המשפחה – 40 שעות

נושאי הלימוד של השער השני:

המשפחה כמערכת, תפקידי המשפחה, יחסים במשפחה, תקשורת במשפחה

שער שלישי: החברה – 10 שעות

נושאי הלימוד של השער השלישי:

מהי קבוצה, יחסים בקבוצה

שם השער	מספר שעות לימוד מומלצות	פירוט
שער ראשון – ”האני” 20 שעות	פרק ראשון: מבוא/ מושגי יסוד במדעי ההתנהגות –4-6 שעות פרק שני: זהות ודימוי עצמי – 6-8 שעות פרק שלישי: תורשה וסביבה – 4-5 שעות פרק רביעי: מוטיבציה/הנעה – 4-6 שעות	מדעי ההתנהגות פסיכולוגיה סוציולוגיה אנתרופולוגיה זהות - זהות אישית, דימוי עצמי, דימוי גופני, דימוי משפחתי, דימוי מוסרי, דימוי חברתי. תכונות אופי הגדרות הבסיסיות של המושגים: תורשה, סביבה, תהליכי בשלה. תכונות מולדות תכונות נלמדות תכונות דומיננטיות מוטיבציה / הנעה: מניע/צורך/דחף, אינסטינקט, מדרג צרכים, מניע פנימי, מניע חיצוני תיאוריית מדרג הצרכים (סולם של 5 דרגות) של מאסלו.

מושגים : מערכת, גבול, מדרג, דור. תפקידי המשפחה, מעגל חיי משפחה, זוגיות, זוגיות מחייבת, נישואים, לידת ילדים, שלב אמצע החיים, "הקן המתרוקן", יציאה לגמלאות, זיקנה. פער דורות. קונפליקטים במשפחה – הידברות, ניתוק. <u>סוגי תקשורת במשפחה</u> תקשורת בינאישית, תקשורת מילולית, תקשורת לא מילולית, תקשורת חוסמת , חסמי תקשורת, תקשורת פתוחה, תקשורת אפקטיבית "מסר אני", "מסר אתה", אמפתיה, קונפליקט	נושאי השער השני חלק ראשון: 1 - המשפחה כמערכת, 2- תפקידי המשפחה, 3- יחסים במשפחה 20-25 שעות לימוד תקשורת במשפחה 10-15 שעות לימוד	שער שני – המשפחה 40 שעות
--	--	--

מהי קבוצה? היווצרות קבוצה ראשונית : משפחה. <u>תנאים לקיום קבוצה :</u> 1. המשכיות וקביעות, 2. זהות ייחודית לקבוצה, 3. פעילות המייחדת את הקבוצה, 4- אינטרסים משותפים. נורמה, שינוי נורמה. סטטוס, שינוי סטטוס. סטראוטיפ, סטיגמה. מערך סטטוסים.	מהי קבוצה – 4 שעות לימוד גורמים המשפיעים על יחסים בקבוצה – 6 שעות לימוד	שער שלישי – החברה/הקבוצה 10 שעות לימוד
--	--	--

מדעי החברה - תוכנית לימודים חינוך למבוגרים
מדעי ההתנהגות - השכלת יסוד היקף: 70 שעות
מסלול יסוד – 8 שנות לימוד

המלצה!!!

התחילו בלימוד נושאי השער הראשון – "האני" המשיכו בנושאי השער השני – המשפחה

לאור הנדרש במבחנים, עלינו לתת את הדעת כיצד לתכנן את ההוראה- למידה.

- ☐ מהי רמת הידע הנדרשת בכל יחידת לימוד /נושא כדי לענות על שאלות המבחן?
- ☐ באילו יחידות לימוד ובאילו נושאים צריך להעמיק?
- ☐ באילו דרכי הוראה נוכל לקדם זיכרון ושליפה למבחן?
- ☐ אילו ביצועי הבנה יהיו יעילים ללמידה ולהכנה למבחן?

מדעי החברה - תוכנית לימודים חינוך למבוגרים
מדעי ההתנהגות - השכלת יסוד היקף: 70 שעות
מסלול יסוד – 8 שנות לימוד

מבנה המבחן

משך הבחינה: שעה וחצי

חומר עזר: ניתן לעשות את הבחינה עם חומר פתוח

משך הבחינה: שעה וחצי

חומר עזר: ניתן לעשות את הבחינה עם חומר פתוח

חלק ראשון – שאלון אמריקאי – 60 נקודות

יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות הבאות (6 נקודות לכל תשובה נכונה)

5 שאלות הם בנושא האני (שער ראשון)

5 שאלות הם בנושא המשפחה (שער שני)

2 שאלות בנושא החברה (שער שלישי)

חלק שני – שאלות נכון /לא נכון - 30 נקודות

יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות הבאות (3 נקודות לכל תשובה נכונה)

5 שאלות הם בנושא האני (שער ראשון)

5 שאלות הם בנושא המשפחה (שער שני)

2 שאלות בנושא החברה (שער שלישי)

חלק שלישי שאלה פתוחה – 10 נקודות

יש לבחור אחת משלוש השאלות ולענות עליה

• שאלה אחת מנושא האני :

• שאלה אחת מנושא המשפחה :

שאלה אחת מנושא

החברה/הקבוצה

מבנה המבחן

פרק ראשון (60 נקודות)

לפניכם 12 שאלות סגורות. עליכם לענות על **עשר** שאלות בלבד.
הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר. לכל תשובה נכונה 6 נקודות.

פרק שני – שאלות נכון /לא נכון (30 נקודות)

לפניכם 12 שאלות נכון /לא נכון עליכם לענות על 10 שאלות בלבד
סמנו / הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון".
לכל תשובה נכונה 3 נקודות.

פרק שלישי – שאלה פתוחה (10 נקודות)

לפניכם שלוש שאלות משלושה נושאים: "האני" המשפחה החברה/הקבוצה
בחרו **אחת** מהשאלות וענו עליה.

פרק ראשון (60 נקודות)

לפניכם 12 שאלות סגורות.

עליכם לענות על **עשר** שאלות בלבד.

הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר.

לכל תשובה נכונה 6 נקודות.

חלק ראשון – שאלון אמריקאי – 60 נקודות

יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות הבאות (6 נקודות לכל תשובה נכונה)

5 שאלות הם בנושא האני (שער ראשון)

5 שאלות הם בנושא המשפחה (שער שני)

2 שאלות הם בנושא החברה (שער שלישי)

מדעי ההתנהגות עוסקים ב:

א. התנהגות בעלי החיים השונים בטבע

ב. התנהגות בעלי חיים בתנאי שבי

ג. התנהגות בני האדם במעגלי החיים השונים

ד. התנהגות תינוקות בגיל צעיר מאוד ביחס להוריהם

דימוי עצמי יכול

א. להשתנות במהלך חיי האדם לרעה

ב. להשתנות במהלך חיי האדם לטובה

ג. להשפיע מאוד על הבטחון העצמי

ד. כל התשובות נכונות

פרק שני – שאלות נכון /לא נכון (30 נקודות)

לפניכם 12 שאלות נכון /לא נכון עליכם לענות על 10 שאלות בלבד
סמנו / הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון". לכל תשובה נכונה 3 נקודות.

חלק שני – שאלות נכון /לא נכון - 30 נקודות

יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות הבאות (3 נקודות לכל תשובה נכונה)

5 שאלות הם בנושא האני (שער ראשון)

5 שאלות הם בנושא המשפחה (שער שני)

2 שאלות הם בנושא החברה (שער שלישי)

שאלות נכון לא נכון (לקוחות מהמבחנים) הקף את התשובה הנכונה

אנתרופולוגיה עוסקת במחקר תרבות האדם . נכון /לא נכון

אנתרופולוגיה היא חקר האדם בסביבתו החברתית. נכון / לא נכון

הפסיכולוגיה הוא תחום העוסק בחקר התרבות האנושית. נכון /לא נכון

תקשורת אסרטיבית כופה דעות ומעשים על הזולת. נכון / לא נכון

המשפחה מהווה קבוצה ראשונית בה לומד הילד לתפקד בקבוצה. נכון /לא נכון

סטיגמה נובעת לרוב מחוסר ידע וחוסר הבנה נכון /לא נכון

פרק שלישי – שאלה פתוחה (10 נקודות)

לפניכם שלוש שאלות משלושה נושאים: "האני" המשפחה החברה/הקבוצה

בחרו אחת מהשאלות וענו עליה.

חלק שלישי שאלה פתוחה – 10 נקודות

יש לבחור אחת משלוש השאלות ולענות עליה

- שאלה אחת מנושא האני :
- שאלה אחת מנושא המשפחה
- שאלה אחת מנושא החברה/הקבוצה

1. הסבר מהי מוטיבציה פנימית, ומהי מוטיבציה חיצונית. מהו ההבדל העיקרי ביניהם? תן דוגמא אחת למוטיבציה פנימית, ודוגמה אחת למוטיבציה חיצונית.

2. משפחה מסורתית לעומת משפחה מודרנית כתוב והסבר שני מאפיינים לכל סוג משפחה כזה. בחר מהקריטריונים הבאים: תעסוקה, טיפול בבית ובילדים, הסמכות במשפחה, מעמד בחברה, נורמות במשפחה.

3. ישנם תנאים לקיום קבוצה א. המשכיות וקביעות, ב. זהות ייחודית לקבוצה, ג. פעילות המייחדת את הקבוצה, ד. אינטרסים משותפים. הגדר מהי קבוצה. בחר שני תנאים לקיום קבוצה, הסבר אותם. הצג דוגמה לכל תנאי שבחרת.

אילו חומרי לימוד נמצאים לרשותכם?

❖ מדריך למורה

☐ מערכי שיעור לכל שלושת השערים: האני, המשפחה, החברה

☐ חוברת מושגים

☐ חוברת מאגר שאלות למבחן

☐ מצגות מלוות

☐ משחק זיכרון

☐ הצעות למשחקים

הבחירה בידיך.....

מה ניתן לתת ללומד לבחור?

נושא	פיגומים	אסטרטגיות	משאבים	שותפי למידה
				
+	+	+	+	+
קצב הלמידה	רמת קושי	תוצרי למידה	דרכי הערכה	
				
+	+	+	+	

אֲנִי אֱלֹהֵי הָעוֹלָם בְּלִפְנֵי
וְלָקוּם כְּמוֹ גְּדוֹל
אֶת תִּרְאִי, כְּמוֹ עוֹף חוֹל
אֲנִי נִשְׁרָף,

אֲבָל בּוֹחֵר בְּכָל יוֹם לְהַמְשִׁיךְ לַחַיִּית
אֲנִי אֱלֹהֵי הָעוֹלָם

בן-ארי

לחיות

למה זה טוב לי?

ערך חיצוני

כיצד הלמידה תתרום לי. למידה
הופכת לרלוונטית כשהלומד/ה
מכיר/ה בכך שיש לה ערך
"שימושי" לחיים.

איך זה קשור אלי?

ערך פנימי

הערך הפנימי בלמידה
רלוונטית עונה על
השאלה: איך זה קשור אלי?

רלוונטיות קשורה למוטיבציה הפנימית של הלומד/ת בתהליך הלמידה. שהלמידה רלוונטית הלומד : משקיע, מעורב, סקרן, זה חשוב לו! רלוונטיות תקדם ותניע אותו לשאול, להבין ולשלוט בנלמד. זו למידה שתיצר בזיכרון ותהפוך לידע מוצק.

אמיל"י זה לא שכנוע, זה תיווך.

האמיל"י - צריך להיות ברור לכם המורים!!!

אמיל"י
אני מה יוצא לי (מזה)

אמיל"י - רעיון שאני יכול ליישם בחיי האישיים / בעבודה

הצעה למשחקי תרגול וחזרה על מושגים שנלמדו

משחק דפי ממו - מושגים

הכינו פתקי ממו בשני צבעים (צבע אחד למושג, וצבע אחר לפירוש המושג)

כל לומד יקבל שני דפי ממו כל אחד בצבע אחר

בצבע אחד כל לומד ירשום מושג . בצבע אחר כל לומד ירשום את הפירוש/ההסבר למושג.

ערבבו בכלי אחד את המושגים, ובכלי נוסף ערבבו את ההסברים.

כל לומד בתורו מוציא מושג אחד, והסבר אחד , מחליפים דפי ממו כדי להתאים את המושג להסבר.

בינגו מושגים

- אפשרות 1 : על המורה להכין דפי טבלאות (דפי A4) (ראו דוגמה) על כל דף לרשום מושגים שונים שנלמדו בכיתה.
כל לומד מקבל טבלה, עליו לרשום את הפירוש/ההסבר של המושג.
- אפשרות 2 : כל לומד מקבל טבלת מושגים זהה , הלומד שסיים ראשון הוא המנצח!
- אפשרות 3 : ליד כל מושג בטבלה המורה רושם מספר.
כל לומד שולף 2 פתקים עליהם מספרים, עליו לפרש את המושגים המתאימים למספר.

מאפיין אחד של משפחה מסורתית	הקן המתרוקן	מהי משפחה
דור הסנדוויץ'	מאפיין אחד של משפחה מודרנית	תפקיד אחד של משפחה
משפחה גרעינית	גיל הזהב	קונפליקט במשפחה

משחק זיכרון מושגים ופירושם

על השולחן מונחות כרטיסיות הפוכות. חציין מושגים וחציין פירוש לכל אחד מן המושגים.

הלומד מרים בו זמנית שתי כרטיסיות כשהמטרה היא להרים את המושג ופירושו. במידה ולא מצא זוג, התור עובר ללומד הבא והמושגים חוזרים למקומם.

במידה ונמצא הזוג המתאים, התלמיד אוסף אליו את זוג הכרטיסים.

מי שצבר את מספר הזוגות הרב ביותר- מנצח.